

מסורת הש"ס

(א) גיטין
(ב) תוספתא נדה פ"ב,
(ג) כריתות כב, [ע"ש
(ד) כריתות כא;
(ה) תוספתא נדה פ"ב,
(ו) ע"י תוס' יבמות לו;
ד"ה ולא וכו' שנינו נוסחאות
בבבא, ד' בסק"א ונוסף;
לחמרי דם טא אכיל,
(ח) ב"ק פ"א, ט [וע"ש
תוס' שבת ס: ד"ה השמא
ובמה שזיינתי שם],

תורה אור השלם

1. אַךְ אֶת זֶה לֹא וְתֹאכְלוּ
מִמַּעֲלֵי הַגֶּרֶה וּמִמִּפְרִי
הַפֶּרֶסָה אֶת הַגָּמֹל כִּי
מֵעֵלָה גֶרֶה הוּא וּפֶרֶסָה
אֵינָנו מִפְרִי טָמֵא הוּא
לָכֵם: וִיקְרָא יֵא ד

גליון הש"ס

גמ' כי אתא רמי בר
חזקוניאל. לעיל דף כ"א ע"א
לקמן דף ע"ב חולין דף
מד ע"א: שם הרי זו לא
תתארס. ע' יצמות דף לו
ע"ב מוס' ד"ה ולא קמני:
תוס' ד"ה רבי יהושע ובר'
דאפי' מובא. כדלמרינן
שבת דף קכ"ו ע"א:

מוסף רע"י

בַּטָּף עֵינֶיךָ. לֶשׁוֹן זֹפֶה
לְמַרְחֹק (מגילה יד: וב"ק
צב: ע"ש). ומה בהמה
שהקלת במגעה. שאין
בה זיצות ונדות (בריתות
בב.). אוציא את החלב
שאינו שוה בכל.
בַּעֲטוּרֵהּ מוֹתֵר וּבְנִצְהֵמָה
טַמְאָה אֶסּוּר (שם).

תוספות רי"ד

[illegible][illegible]

אף על פי פרק חמישי כתובות

עד כמה. כמה חדשים איתן לן למימור שידוע להכירה מלינן מאשה
ואחריה: **כל חד לפוס חורפיה.** יש תינוק חרף ומכירה בחמשים יום
ויש שאינו מכירה עד שלשה חדשים: **כל זמן שמכירה.** אין שיעור לדבר
אבלא בצדיקה הדבר תלוי אם אנו רואים שמכירה כופה ומניקמו בשכר
[אפי' גירשה]: **היה דאפאי.** גרשה
עד כמה אמר רבא **אמר רבא**
אמר רב שלשה
שלשים יום ורבי יצח
זה

דבר חזוה ופינחיה מטייפי ד"צק (דף
35:) דרי צידק. שאי צידק: כיוונק
שקק. כאליו יונק דבר משוקק: חלכ
מהלכי יונק. חלכ של אשה
המלכת צמתי רגלים: טמא. אסור:
שהקלת במגעיה. שאניה מטמאה
מחיים: החמרת בחלכה. כדאמרין
בצבורות (דף 17:) גמל גמל שני פעמים
חד לאסור חלכו: אדם שהחמרת
במגעו. נדה: שאינו שזה טמא.
שהרי צטורה טהור: הוא טמא.
מחז קרא נפקא ליה. ל"א זה טמא
כדמבי צרישיה דקרא אף את זה
לא תחלכו זה מיעוטא הוא: ואמר
רב שש גרסי: אפי' מלוא פרישה.
מדרבנן: אין זו. דמדלורייתא שרי
ורבנן נמי לא גזור ביה דאמר' חלכ
מהלכי טמא טהור: הא דפריש. הא
דקמני מותי כשפירש מדדי האשה
לכלי. והיונן מן הדד כיוונק שקק
מדרבנן: וחילופא דדם. דמדפריש
אסור מדרבנן דמיתחף דם בהמה
ואחי למימר דם בהמה אכל: דם שעל
גבי דבר. כגון שנשכו ויכרז צו דם
השינים: גוררו. לדם: מולאו. דהא
ליכא דחזי ליה: גונת. המיילל מכאב
לצו. לפיכך דרי' יונק חלכ. מפרס.
רפואה ורפואתו חלכ ע"י: משום
הנותק דבר ממקום שגדל צו ולא מן
המחובר אלף מן התלוש ותולדה דדש
הוא שמפרק תצוה מקשיה (שבת דף
35:) כלאחר יד. שאין דרך צני
אדם ליתק אלף לחלוז ציד: ובמקום
לצורה. שמתער מכאבו: צנור.
המקלה מיס מן הגג: שקשקיש.
קשים ועצים שסותמים ומעצבים
את קלוחו ומימיני יוצאים ומתפשטים
ללג ודולפין לצית: כלאחר יד. ע"י
שיטיוו צנורו. ומשום דאמר רב יוסף
הלכה צנורו נקט לה הכא: וכמה.
היא פרישה: איכא דאמרי תני רב
יהודה. מתניתא ולא שמעתא: צנור
עשירי וארבעה חמש. שנוכל צנה:

בצנעא בשבת ואינו חושש מאי טעמא מתקן כל לא גזרו בה רבנן אמר רב יוסף הלכה ככר פפסידא עשרים וארבעה חדש וחזר כיונק ש לאחר ב' חביבא אמר רשמואל "שלושה ימים יהודה ב' חביבא קמיה דרשמואל שלושה ימים ת בעלה בתוך עשרים וארבעה חדש ° הרי זו לא

וּקְשָׁה לֵרִי"ה הָא דַּפְרִין הָתֵם אִי דְלֵאִכָּא סְכֵנָה אֲפִילוּ בְּשַׁבָּת נִמִּי ה' עַל כֵּן נִרְאֶה דְּבִרְיִיתָא דִּהְתֵּם פְּלִיגָא אֲחֵךְ דִּהְכָּא וּבֵן מִשְׁמַע מִדְּקָא יֵד הוּא. וְאִ"ת אֲפִילוּ לֹא הוּי כִּלְאָחֵר יֵד נִמִּי דִּהָא אֲחִין דִּישָׁא אֲלֵא חֵימָא אֲעִי"ר דִּלְחֹזֵן לֹא חֲשִׁיב גִּדּוּלִי קִרְקַע בְּהִמָּה חֲשִׁיבָא גִּדּוּלִי כֵר' בְּקִרְקָא עֵבֶר וְאֵלֶּן מִלֵּא הֲפִטֵּר מְפֹרֵשׁ גִּדּוּלִי קִרְקַע כִּי' וְהוּ אֲחִין לִרְמֵן בְּעֵינִן מִמֶּשׁ שִׁיחִיה גְּדֵל מִן הִקְרַקַּע כְּמוֹ סְמַמְנִין לִגְבִּי סְמַמְנִין (ב"מ דף פט. וסא) דִּתְנִיחַ דִּישׁ מַה דִּישׁ מִיּוֹחֵד דְּבִשְׁעַת מַלְאכָה כִּי' אֲלֵמָא לִגְבִּי דְּכֵר הִגְדֵּל מִמֶּשׁ מִן הָאֲרִיךְ לֹא חֲשִׁיבָא בְּהִמָּה גִּדּוּלִי קִרְקַע יְהוּדָה דְּסָבֵר דִּישׁ דִּישָׁא שְׁלֹא בְּגִדּוּלִי קִרְקַע דִּמְחִיבֵי בִּפְּרָגוֹ בְּצִינְעָא בִּשְׁבָת. וְהָא דְּלֵאמֹר כֹּל מְקוֹס שֶׁאֵסֵךְ בְּאִסּוּר מַלְאכָה דְּלוּרִייתָא כְּמוֹ שְׁטוּחִן בְּחִמָּה אֲזֵל לֹא לֹא יִרְאוּ אֲלֵא מַלְאכָה כִּלְאָחֵר יֵד דְּהוּא דִּרְבֵּנָן וְלֹא

רבי יהושע אומר מפני
למימר ארבע וחמש
דוקא נקט עד חמש מדפנה
חד שיעורא הוא מ"מ ליכא

עד כמה אמר רבא אמר רב ירמיה בר אבא
אמר רב שלשה חדשים ושמואל אמר
שלשים יום ורבי יצחק אמר ר' יוחנן חמשים
יום אמר רב שימי בר אבוי הלכה כרבי
יצחק שאמר משום רבי יוחנן בשלמא רב
ורבי יוחנן⁶ כל חד וחד כי חורפיה אלא
לשמואל כי האי גוונא מי משכחת לה⁷ כי
אתא רמי בר יחזקאל אמר לא תציתניהו
להני כללי דכייל יהודה אחי משמיה דשמואל
וכי אמר שמואל⁸ כל זמן שמכירה ההיא
דאתאי לקמיה דשמואל אמר ליה לרב דימי
בר יוסף זיל בדקה אזל אותבה בדרי דנשי
ושקליה לברה וקמהדר ליה עלייהו כי מטא
לגבה הות קא מסוי לאפה כבשתנהי לעינה
מיניה אמר לה נספ עינד קום דרי בריך
יסומא מנא ידע אמר רב אשי בריחא ובמעמא:
תנו רבנן⁹ ייונק תינוק והולך עד עשרים
וארבעה חדש מכאן ואילך כיונק שקץ דברי
רבי אליעזר רבי יהושע אומר אפילו ארבע
וחמש שנים פירש לאחר עשרים וארבעה
חדש וחזר כיונק שקץ אמר מר מכאן ואילך
כיונק שקץ ורמיניה¹⁰ יכול יהא חלב מהלכי
שנים טמא ודין הוא ומה בהמה שהקלת
במנעה החמרת בחלבה אדם שהחמרת
במנעו אינו דין שתחמיר בחלבו תלמוד לומר
את הגמל כי מעלה גרה הוא טמא ואין
חלב מהלכי שנים טמא אלא טהור יכול
אוציא את החלב שאינו שוה בכל ולא אוציא
את הדם שהוא שוה בכל תלמוד לומר הוא
הוא טמא ואין דם מהלכי שנים טמא אלא
טהור ואמר רב ששת אפילו מצות פרישה
אין בו לא קשיא יהא דפריש הא דלא פריש
יחלופא בדם¹¹ כדתניא ידם שעל גבי ככר
גוררו ואוכלו שבין השנים מוצצו ואינו
חושש אמר מר רבי יהושע אומר אפילו
ארבע וחמש שנים והתניא ר' יהושע אומר
אפילו חבילתו על כתיפיו אידי ואידי חד
שיעורא הוא אמר רב יוסף הלכה כרבי
יהושע: תניא רבי מרינוס אומר יגונה יונק
חלב בשבת מאי טעמא יונק מפרק כלאחר
יד ובמקום צערא לא גזרו רבנן אמר רב יוסף
הלכה כרבי מרינוס תניא נחום איש גליא
אומר צינור שעלו בו קשקשין ממעבן ברגלו
אי טעמא מתקן כלאחר יד הוא ובמקום
רב יוסף הלכה כנחום איש גליא: פירש
ש וחזר כיונק שקץ: וכמה אמר רב
אל שלשה ימים איכא דאמרי תני רב
אל שלשה ימים תנו רבנן¹² מניקת שמת
חדש¹³ הרי זו לא תתארס ולא תינשא
עד

סכנה אפילו בשבת נמי הוי ליה לאקשוף אפי' חי לית
ד' דהכא וכן משמע מדקמאר הכא הלכה כרבי מריוס
נמי דהא אין דישא אלס בגידולי קרקע כדאמר בפרכ'
ע בהמה חשיבא גדולי קרקע כדאמרין בריש כלל מערב'
ע בהמה כו' זה אין לומר דנתי דחשיבא בהמה גדולי
נמו סממנין ללגבי סממנין לא חשיבא בהמה גדולי
ייוחד דבשעת מלאכה כו' יא' החולב והמגבן והמחנך
חשיבא בהמה גדולי קרקע ויש לומר דליטריך טעמא
בגדולי קרקע דמחייב כפולע חליון נמי משום דש' ונתי'
הו שומר כל מקום שאסרו חכמים מראית העין
או דאמרן בהמה אכל לא כנגד העם (פס' ד' סה')
ר' י' דהויא דרבנן ולא גזרי רבנן לאסור בחדרי

מ.

כז א ב מיי פכ"א מהל
 אישות הלי נז טוש"ע
 אה"ע סי' פב סעיף ה':
 סח ג ד מיי פ"ג מהל
 מאכלות אסורות הלי
 ד-ה סמג לאוין קלה
 טוש"ע י"ד סי' פא סעי'
 :ז

ב. סמג לאוין קכו
עוש"ע שם ס"י סו סעיף י
[וס"י ו סעיף ט]:

ה' יד סמוג לאוין סה
טוש"ע א"ח ס' שכח
סעיף לג:

עב ט מיי' פ"ג מהל' מאכלות אסורות הל' סמג לאוין קלב טוש"ע י"ד סי' פא קע"ז:

לעזי רע"י

פליינדרִי"א [פליינדרִי"א].
להאנח.

תוספות רי"ד (המשך)

[illegible][illegible]

רבי יהושע אומר אפילו ארבע וחמש שנים. אע"ג דהכא ליכא
למימר ארבע וחמש שנים כדאמרי אינשי *ואפי' טויה דשומע
דקוק נקט עד חמש מדפרין מחזילתו על כתיפיו ומשיני אידי ואידי
חד סיעורא הוא מ"מ ליכא לניספך השתא חמש שרי ארבע מצעיא
דנקט ארבע לצבאי וחמש לכחוש׃
החמרת בחבלה בדרבנן כדלרש"י
צבורות (ף) (א)

מולת הגמל: **יְבוֹר** יֵהָא חֲלָה
מַהֲלָבִי שְׁתֵּים טַמָּא וְדִם מַהֲלָבִי שְׁתֵּים
טַמָּא. בְּתִ"כ גִּרְסָי צִשֵּׁר בְּמָקוֹם דֵּס
וְקֹאמַר תִּ"ל זֶה אֱוִילָא חֲלָב שְׁאִינוּ נוֹהֵג
בְּכָל פִּירוּשׁ דְּחֲלָב בְּהִמְרָא טַעוּרָא
מוֹתֵר וְלֹא אֱוִילָא אֵת הַצֵּשֶׁר שֶׁהוּא
נוֹהֵג בְּכָל שְׂאֵף בְּצִהְמָה טַעוּרָא אֲסוּר
צִשֵּׁר מִן הָעִי תִ"ל זֶה טַמָּא זֶה בִּלָּא
תַּעֲשֶׂה עַל אֲבִילָתוֹ וְאִין צִשֵּׁר מַהֲלָבִי
שְׁמִי כ"ו וְאוּרִי דִּבְרִין לִפִּי סְפָרִים
שְׁלֵנו דְּדִרִישׁ מֵהוּא הֵימֵר חֲלָב וְדִם
וְבִין לַתִּ"כ דְּדִרִישׁ מִזֶּה אֵתִי סְפִיר
דְּמַאי לְמַעֲטָא חֲלָב צִשֵּׁר זֶה כוֹלֵהָ
מִנְהִי קִרְא כְּמוֹ שֶׁנֶּחֱדָר בְּצִהְמָה
מִקּוּמוֹת דְּמַמְעֵטִין מִחַד קִרְא כְּמֵה
דְּצִרִים כְּדֹאשְׁכֵּתִן צִפְרָק הִנְהִיגָה מִן
הַהֶקֶדֶשׁ (מַעֲלֵה יֵד) לְכֵהָ פַעֲמִים
קֹאמַר תַּמְעוּל מַעַל רִיבָה וּפְלִיגָה
הַשְׁמָא אֲצִרְיָתָא דְּפִרְק דֵּס שְׁחִיטָה
(כְּרִיתוֹת כ: וְס) דְּמַמְעֵט דֵּס מַהֲלָבִי
שְׁמִי מִדְּכַתִּין לְעוֹף וְלַצִּהְמָה וְיֵשׁ
סְפָרִים דְּמַמְעֵטִין חֲלָב מִדְּכַתִּין הוּא
וְדִם מִדְּכַתִּין זֶה וְיִמְרָה לִרִי דְּמֵנָא
לֵן לְאֻקְמָא אֲדִם דְּסִבְרָא הוּא יוֹתֵר
לְאֻקְמָא אֲצִשֵּׁר וְלִהְתִּיר צִשֵּׁר מִדֵּם
דְּאִין אֲסוּר צִשֵּׁר נוֹהֵג בְּכָל אֲלָא
מַחִים אֲבָל דֵּס אֲסוּרוֹ נוֹהֵג בְּכָל צִין
מַחִים צִין לֵאחֹר מִתֵּר וְאוּרִי דְּלֵא
הוּא גִרְסִי צִשְׁמַעְתִּין צִשֵּׁר בְּמָקוֹם דֵּס
הוּא אֵתִי סְפִיר דְּמֵזֶה וּמֵהוּא מַמְעֵטִין
חֲלָב וְיִשֵּׁר וּמֵהוּא קִרְא דְּכִרְיָתוֹת
מַמְעֵטִין דֵּס וְאִ"ת וְכִין דְּמַמְעֵטִין
דֵּס מֵהוּא קִרְא דְּכִרְיָתוֹת אֲמַאי
אֲיִנְטֵרִין קִרְא לְמִשְׁרִי חֲלָב הַשְׁמָא
דֵּס מוֹתֵר חֲלָב לֹא כ"ס וְיִ"ל דְּמֵהוּא
קִרְא דְּכִרְיָתוֹת לֹא מִזֵּי לְמִשְׁרִי דֵּס
לְגַמְרִי חֲלָב מַמְעֵטִין לִיֵּה אֲלֵא מֵאֲסוּר
דֵּס אֲבָל מֵאֲסוּר טַמָּא לֹא מַמְעֵטִין
לִיֵּה וְהוֹאִיל וְנִתְמַעַט מֵאֲסוּר דֵּס
הַשְׁמָא דֵּס וְחֲלָב שׁוֹין:

וַיֹּסֶף יוֹסֵף הַלֵּלָה כְּרָבִי
וַיֹּסֶף אֹמֵר יִגְוֹנָה יוֹנָק
וַיֹּנֶק יוֹנָק מִפֶּרֶק כְּלֹאֲחֹר
וַיִּרְבֵּן אֹמֵר רַב יוֹסֵף
גִּילָא נְחוּם אִישׁ גִּילָא
שֶׁקֶשֶׁין מִמַּעֲבָן בְּרַגְלֹ
חֹר יֵד הוּא וּבִמְקוֹם
אִישׁ גִּילָא: פִּירֶשׁ
וּכְמָה אֹמֵר רַב
נָא דֹאמְרִי תִנִּי רַב
רַבְנִי ^עמִינַקְתָּ שְׁמַת
וְתֹאדָאֵר וְלֹא תִינְשָׂא
עַד

יה לאקשוויי אפי' אי ליכא סכנה אי לחולה הוא אפילו בשבת נמי
הכא הלכה כרבי מריוס מכלל דפליגי עליה: **מפרק** בלאחר
דילי קרקע כלאמר בפרק כלל גדול (שבת עה.) גבי פועל חלוון ובי
כלאמרינן בריש בכל מערבין (עירובין דף טו.) דממעט דגיס מדמכחיב
גאי דחשיבא בהמה גידולי קרקע מכל מקום כיון דגמרי מסממנין
ללא חשיבא בהמה גידולי קרקע כדמוכא בשאוכר את הפועלים
חוללי והמגבן והמחצן שאינם גדולי קרקע ודין פועל אוכל צו
כ' לומר דליטעריך טעמא דהכא דמפרק כלאחר אי הוא משום דרבי
חלוון נמי משום דש' ועיי' מוספות שבת עג. ד"ה מפרק:

וְכַמֵּינִים מִפְּנֵי מִרְאִיתָהוּעִין אֶפְסִי בַּחֲדָרֵי חֲדָרִים אֶסּוּר הֵינִי דוּקָה
 ג.ד. הַעֵם (שֶׁנֶּחֱדָף קָסָה) שֶׁאֵלֵךְ יִרְאוּ יִסְבְּרוּ שֶׁנֶּכְסָן בִּשְׁמַח אֲבָל הַכֹּהֵן
 יִרְבֵּן לְאֶסּוּר בַּחֲדָרֵי חֲדָרִים: [וְעַיֵּן מוֹסֵף מ"ק ח: ד"ה וּמִסְתָּרָן]:
 אֶפְסִיו

(א) גירסת רבינו דנפק"ל מזה וכמו שפרש"י זל"א וכ"ה באמת בתוס' בתו"כ בפ' שמיני וכ"ה ג"כ בכריתות. (ב) ולא אוליא את הדס ת"ל הוא הוא טמא ואין דם מהלכי בו' כז"ל.